

به نام خدا			
سؤالات آزمون درس: فارسی (۳)	پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۱۲ /
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		طراح: یاری
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		دبیرستان:
			سال تحصیلی: ۱۳۹۹/۱۴۰۰
ردیف	سؤالات صفحه اول		
	توضیحات آزمون		
	سی و دو پرسش با توجه به موضوعات درس‌های ۱۰ تا ۱۴ کتاب درسی تهیه شده که برای پاسخ به آن‌ها ۲۵ دقیقه فرصت دارید.		
	الف) قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه، املائی واژه و دستور		
۱	در عبارات و اشعار زیر، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.		
۰/۲۵	الف) دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو / امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو (.....)		
۰/۲۵	ب) اصرارهای من که بوی التماس می داد، عاقبت شما را متقاعد کرد. (.....)		
۰/۲۵	ج) به دستور فرمود تا ساروان / هیون آرد از دشت، صد کاروان (.....)		
۰/۲۵	د) رخس را می دید و می پایید / رخس، آن طاق عزیز، آن تای بی همتا (.....)		
۰/۲۵	ن) شیرمردی باید این ره را شگرف / زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف (.....)		
۲	معادل درست توضیح زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.		
۰/۲۵	دل خود را متوجه حق کردن، دل از علایق بریدن و خواست خود را فدای خواست ازلی کردن. (تجرید ----- تفرید)		
۳	املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.		
۰/۲۵	الف) هر یکی بینا شود بر (غدر - قدر) خویش / بازباید در حقیقت صدر خویش (.....)		
۰/۲۵	ب) همچنان که می توانست او اگر می خواست / کان کمند (شصت - شست) خم خویش بگشاید (.....)		
۴	در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املائی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید.		
۰/۲۵	الف) در این معرکه و تاریکی، صدای محیب توپخانه، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می کرد. (.....)		
۰/۲۵	ب) چو او را بدیدند برخواست غو / که آمد ز آتش برون شاه نو (.....)		
۵	در گروه کلمات زیر، دو غلط املائی وجود دارد؛ آن‌ها را پیدا کرده و شکل صحیح هر یک را بنویسید.		
۰/۵	(غرق غبار - تلّ خاک - خبر قابل ارض - طفره رفتن - حزین ترین لحن - خود زرین - قبای سوار - عرصه ناوردهای حول - چاهسار گوش - صد تعب) (.....)		
۶	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را در بیت زیر بنویسید.		
۰/۵	« این فصل، فصل من و توست، فصل شکوفایی ما / برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو » (فصل: .....) ؛ (بهار: .....)		
۷	در بیت زیر، انواع « و » (ربط ، عطف) را مشخص کنید.		
۰/۵	« تنها نه از مردم دلم تنگ است و می نالم / من بیشتر از این و آن، از خویش دلگیرم » (.....) ، (.....)		
۸	در عبارت زیر، ضمائر را پیدا کنید و سپس نوع هر ضمیر را بنویسید.		
۰/۵	« آهسته به پشت سرتان رفتم تا بتوانم همچنان با شما باشم. » (.....)		
۹	در شعر زیر، زمان فعل‌های مشخص شده را بنویسید.		
۰/۵	« ور پیرسی راست، گویم راست / قصه بی شک راست می گوید / می توانست او، اگر می خواست / لیک ... » (.....)		
۱۰	در بیت « چو شب تیره گردد، شبیخون کنیم / ز دل ترس و اندیشه بیرون کنیم » با چه روشی می توان به معنای واژه « اندیشه » پی برد؟ الف) قرار دادن واژه در جمله ○ ب) توجه به روابط معنایی واژگان ○		
۰/۲۵			
	ادامه سؤالات در صفحه دوم		

به نام خدا							
سؤالات آزمون درس: فارسی (۳)	پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۱۲ /				
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		طراح: یاری				
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		دبیرستان:				
			سال تحصیلی: ۱۳۹۹/۱۴۰۰				
ردیف	سؤالات صفحه دوم						
۱ ۱	در عبارت زیر، فعل « بسازند » را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.						
۰/۵	« ساسانیان برای اینکه بتوانند دیوارهای مرزی استواری بسازند، مجبور شدند مدتی با دشمنان نواحی شمال شرقی ایران بسازند. » (.....)						
۱ ۲	در عبارت « با هزاران یادهای روشن و زنده » هسته و وابسته پیشین را مشخص کنید. (.....)						
۱ ۳	متن زیر را با توجه به « نقش‌های تبعی » بررسی کنید.						
۰/۷۵	ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریار است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی آشیان دارد. (.....)						
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی							
۱ ۴	مصراع اول بیت « ..... » الف) حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است ☐						
۰/۲۵	یوسف بگو که هیچ نیاید برون ز چاه « کدام است؟ ب) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد ☐						
۱ ۵	مصراع دوم بیت « تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی الف) فدای نام تو بود و نبودم، میهن ای میهن! ☐						
۰/۲۵	ب) به هر حالت که بودم با تو بودم، میهن ای میهن! ☐						
۱ ۶	مصراع دیگر هر یک از بیت‌های زیر را بنویسید.						
۰/۵	الف) خورشید، بی حفاظ نشسته به روی خاک؟ ب) ..... به سوی تو بود روی سجودم؛ میهن ای میهن!						
۰/۵							
۱ ۷	در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است.						
۰/۵	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">گروه الف</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">گروه ب (* یک واژه اضافه است)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">دری به خانه خورشید / سانتاماریا</td> <td style="text-align: center;">محمد رضا رحمانی / سید مهدی شجاعی / سلمان هراتی</td> </tr> </tbody> </table> (.....)			گروه الف	گروه ب (* یک واژه اضافه است)	دری به خانه خورشید / سانتاماریا	محمد رضا رحمانی / سید مهدی شجاعی / سلمان هراتی
گروه الف	گروه ب (* یک واژه اضافه است)						
دری به خانه خورشید / سانتاماریا	محمد رضا رحمانی / سید مهدی شجاعی / سلمان هراتی						
۱ ۸	« سندبادنامه » اثر کیست؟ الف) هاتف اصفهانی ☐ ب) ابوالقاسم لاهوتی ☐ ج) مرتضی امیری ☐ د) ظهیری سمرقندی ☐						
۰/۲۵							
۱ ۹	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید.						
۰/۲۵	بیت‌های درس « خوان هشتم » از کتاب « در حیاط کوچک پاییز در زندان » اثر « اخوان ثالث » است. درست ☐ نادرست ☐						
۲ ۰	آرایه ادبی کدام گزینه در بیت «هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است» وجود ندارد؟ الف) تضاد ☐ ب) جناس ☐ ج) تناقض ☐ د) حُسن تعلیل ☐						
۰/۲۵							
۲ ۱	با توجه به بیت « آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد / غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو »: « برزخ سرد » و « شب » نماد چه مفاهیمی هستند؟ (.....)						
۰/۵							
۲ ۲	با توجه به سروده « خوان هشتم »، « شغاد » نماد چه کسانی است؟ (.....)						
۰/۲۵							
۲ ۳	با توجه به سروده « سی‌مرغ و سیمرغ »، « بلبل » نماد چه کسانی است؟ (.....)						
۰/۲۵							
ادامه سؤالات در صفحه سوم							

به نام خدا				
سؤالات آزمون درس: فارسی (۳)	پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۱۲ /	طراح: یاری
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه			دبیرستان:
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳			سال تحصیلی: ۱۳۹۹/۱۴۰۰
ردیف	سؤالات صفحه سوم			
۲۴	مفهوم کنایی هر یک از عبارات زیر را بنویسید.			
۰/۲۵	(الف) بباید زدن سنگ را بر سبوی			
۰/۲۵	(ب) پُر اندیشه شد جان کاووس کی			
۲۵	بیت زیر را از نظر کاربرد آرایه‌های ادبی بررسی کنید. (۳ مورد)			
۰/۷۵	« مجمعی کردند مرغان جهان / آنچه بودند آشکارا و نهان »			
ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب				
۲۶	معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.			
۰/۵	(الف) دیروز در غربت باغ من بودم و یک چمن داغ			
۰/۵	(ب) از شامۀ قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست.			
۰/۵	(ج) فرود آمد از باره، بردش نماز			
۰/۵	(د) این عیار مهر و کین مرد و نامرد است			
۰/۵	(ن) چون بُود کاکلیم ما را شاه نیست؟			
۰/۵	(و) سر پُر ز شرم و بهایی مراست			
۰/۵	(ه) با صدایی مرتعش، لحنی رجزمانند و دردآلود، خواند			
۰/۵	(ی) چون گذشتی هفت وادی، درگه است			
۲۷	مفهوم کلی بیت « گریز از کَفَش در دهان نهنگ / که مردن به از زندگانی به ننگ » کدام است؟			
۰/۲۵	الف) مرگ بهتر از زندگی با ذلت است ☐ ب) خطرپذیری برای رسیدن به هدف، واجب است ☐			
۲۸	شاعر در کدام بیت، از مفهوم « دنیا، انسان‌های آزاده را ناراحت و غمگین می‌سازد » بهره گرفته‌است؟			
۰/۲۵	الف) ور ایدون که زین کار هستم گناه / جهان آفرینم ندارد نگاه ☐			
۰/۲۵	ب) سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار ☐			
۲۹	مقصود نهایی شاعر از مصراع دوم بیت « چون رود امیدوارم، بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا جای قرار من و تو » چیست؟			
۰/۵	( )			
۳۰	« گذر سیاوش از آتش » را با مضمون بیت « آتش ابراهیم را نبود زبان / هرکه نمرودی‌است، گو می‌ترس از آن » مقایسه کنید			
۱	( )			
۱	( )			
ادامۀ سؤالات در صفحه چهارم				

به نام خدا			
سؤالات آزمون درس: فارسی (۳)	پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۱۲ /
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		طراح: یاری
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		دبیرستان:
			سال تحصیلی: ۱۳۹۹/۱۴۰۰

سؤالات صفحه چهارم		ردیف										
۰/۷۵	هر یک از بیت‌های ردیف اول با کدام یک از وادی‌های عرفان در ردیف دوم، مطابقت دارد؟	③ ①										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف اول</th> <th>ردیف دوم</th> </tr> <tr> <th>بیت</th> <th>وادی عرفان</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است</td> <td>طلب</td> </tr> <tr> <td>ب دل چه بندی در این سرای مجاز؟ / همت پست کی رسد به فراز؟</td> <td>توحید</td> </tr> <tr> <td>ج چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه آب صاف در گل و خار</td> <td>فقر و فنا</td> </tr> </tbody> </table>	ردیف اول	ردیف دوم	بیت	وادی عرفان	الف وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است	طلب	ب دل چه بندی در این سرای مجاز؟ / همت پست کی رسد به فراز؟	توحید	ج چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه آب صاف در گل و خار	فقر و فنا	
	ردیف اول	ردیف دوم										
	بیت	وادی عرفان										
الف وصلت آن کس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است	طلب											
ب دل چه بندی در این سرای مجاز؟ / همت پست کی رسد به فراز؟	توحید											
ج چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه آب صاف در گل و خار	فقر و فنا											
(.....)												
۱/۲۵	درباره ارتباط محتوایی متن « آن شب عزیز » و این سروده علی سهامی توضیح دهید:	③ ②										
	<table> <tr> <td>برای وصف میدان‌های پُر مین</td> <td>برای وصف خال و زلف چین چین</td> </tr> <tr> <td>نه در شیراز و نه در شهر گنجه</td> <td>« نظامی » می شوم در « قصر شیرین »</td> </tr> </table>	برای وصف میدان‌های پُر مین	برای وصف خال و زلف چین چین	نه در شیراز و نه در شهر گنجه	« نظامی » می شوم در « قصر شیرین »							
	برای وصف میدان‌های پُر مین	برای وصف خال و زلف چین چین										
	نه در شیراز و نه در شهر گنجه	« نظامی » می شوم در « قصر شیرین »										
	(.....)											
(.....)												
(.....)												
شادی، رادی و آزادی شما را آرزومندم												
۲۰	جمع نمرات											

به نام خدا			
سوالات آزمون درس: فارسی (۳)	پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۱۲ /
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه		طراح: یاری
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳		دبیرستان:
			سال تحصیلی: ۱۳۹۹/۱۴۰۰

پاسخ تشریحی

الف) قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه، املائی واژه و دستور

- پاسخ پرسش شماره ۱ الف) بار: محصول، میوه / ب) متقاعد: مُجاب شده، مُجاب، قانع شده / ج) دستور: وزیر، مشاور / د) طاق: فرد، یکتا، بی همتا / ن) شگرف: قوی، نیرومند
- پاسخ پرسش شماره ۲ ب) تفهیم: دل خود را متوجه حق کردن، دل از علایق بریدن و خواست خود را فدای خواست ازلی کردن.
- پاسخ پرسش شماره ۳ ب) شکل املائی صحیح واژگان: الف) قدر / ب) شصت
- پاسخ پرسش شماره ۴ ب) غلط املائی عبارت الف) محیب: مهیب / غلط املائی عبارت ب) برخواست: برخاست.
- پاسخ پرسش شماره ۵ ب) غلط‌های املائی و شکل صحیح: خبر قابل ارض: خبر قابل عرض / عرصه ناوردهای حول: عرصه ناوردهای هول.
- پاسخ پرسش شماره ۶ ب) فصل: نقش مسند / بهار: نقش مفعول.
- پاسخ پرسش شماره ۷ ب) واو در مصراع اول: واو ربط یا پیوند / واو در مصراع دوم: واو عطف.
- پاسخ پرسش شماره ۸ ب) -تان در سرتان: ضمیر پیوسته یا متصل / شما: ضمیر گسسته یا جدا.
- پاسخ پرسش شماره ۹ ب) گویم = می‌گویم: مضارع اخباری / می‌توانست: ماضی استمراری.
- پاسخ پرسش شماره ۱۰ ب) توجه به روابط معنایی واژگان: زیرا با توجه به واژه « ترس » می‌فهمیم که « اندیشه » به معنای « اضطراب » است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۱ ب) بسازند اول: به معنای ایجاد کنند، و تأسیس نمایند / بسازند دوم: سازش کنند و کنار بیایند.
- پاسخ پرسش شماره ۱۲ ب) هسته: یادها یا درست‌تر (یاد) / وابسته پیشین: هزاران.
- پاسخ پرسش شماره ۱۳ ب) پرندگان: نقش تبعی بدل / شهریار: نقش تبعی معطوف / بلندترین کوه روی زمین: نقش تبعی بدل.

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

- پاسخ پرسش شماره ۱۴ ب) ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد.
- پاسخ پرسش شماره ۱۵ الف) فدای نام تو بود و نبودم، میهن ای میهن!
- پاسخ پرسش شماره ۱۶ ب) جواب قسمت الف) یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه / جواب قسمت ب) اگر مستم اگر هشبار اگر خوابم اگر بیدار.
- پاسخ پرسش شماره ۱۷ ب) « دری به خانه خورشید » اثر « سلمان هراتی » / « سانتاماریا » اثر « سید مهدی شجاعی ».
- پاسخ پرسش شماره ۱۸ ب) کتاب « سندهادنامه » اثر « ظهیری سمرقندی » است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۹ ب) درست: بیت‌های درس « خوان هشتم » از کتاب « در حیات کوچک پاییز در زندان » اثر « اخوان ثالث » است.
- پاسخ پرسش شماره ۲۰ ب) جواب قسمت «د» / جنت و دوزخ: تضاد - هفت و هشت: جناس - منجمد بودن جهنم مانند یخ: تناقض (پارادوکس).
- پاسخ پرسش شماره ۲۱ ب) برزخ سرد: نماد جامعه زمان ستم‌شاهی / شب: نماد ظلم و ستم.
- پاسخ پرسش شماره ۲۲ ب) شغاد: نماد ناجوانمردان.
- پاسخ پرسش شماره ۲۳ ب) بلبل: نماد انسان‌های عاشق‌پیشه و جمال‌پرست.
- پاسخ پرسش شماره ۲۴ الف): کنایه از آزمایش و امتحان کردن / ب): کنایه از نگران، ناراحت و غمگین شدن.
- پاسخ پرسش شماره ۲۵ ب) مرغان: مجاز از پرندگان و نماد انسان‌های معمولی / جهان و نهان: جناس ناقص اختلافی (ناهم‌سان) / آشکارا و نهان: تضاد و مجاز از همه پرندگان

ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب

- پاسخ پرسش شماره ۲۶ الف) در دوران رژیم گذشته، من و وطنم پُر از غم و غصه بودیم. / ب) از تیزهوشی شما تشخیص احتمال شروع حمله، عجیب نیست. / ج) سیاوش از اسب پایین آمد و در برابر پدر تعظیم کرد. / د) این سخنان من، ابزار سنجش مهر و دوستی و یا دشمنی و نفرت جوانمردان و ناجوانمردان است. / ن) چگونه است که سرزمین ما شاه ندارد؟ / و) سراسر وجود من، پاک و ارزشمند است. / ه) با صدای لرزان و آهنگی رجزگونه و دردناک، اینگونه گفت. / ی) وقتی از این هفت مرحله بگذریم، به بارگاه سیمرغ خواهیم رسید.
- پاسخ پرسش شماره ۲۷ ب) مفهوم کلی بیت «گریز از کفش در دهان نهنگ / که مردن به از زندگانی به ننگ»: الف) مرگ بهتر از زندگی با ذلت است
- پاسخ پرسش شماره ۲۸ ب) مفهوم «دنیا، انسان‌های آزاده را ناراحت و غمگین می‌سازد»: ب) سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار
- پاسخ پرسش شماره ۲۹ ب) من به سوی آزادی می‌روم تا آنجا به هم پیوندیم.
- پاسخ پرسش شماره ۳۰ ب) هر دو به این نکته اشاره دارند که آتش به بی‌گناهان آسیب نمی‌رساند؛ تنها ستمکاران و ظالمان هستند که باید از آزمون آتش بترسند و وحشت کنند.
- پاسخ پرسش شماره ۳۱ ب) وادی عرفان بیت فقر و فنا / وادی عرفان بیت ب: طلب / وادی عرفان بیت ج: توحید.
- پاسخ پرسش شماره ۳۲ ب) در شعر علی سهامی، شاعر با ایهامی لطیف خودش را همواره برای جنگ با متجاوزان و دشمنان آماده می‌داند. همچنین هر دو اثر بر رها کردن آسایش و عافیت‌طلبی تاکید دارند و رفتن به استقبال خطر برای دفاع از وطن را واجب می‌دانند.